

умінь. Студенти також вчать активно слухати й аналізувати іншомовні ділові презентації.

Висновки. З метою підвищення якості освіти майбутніх економістів необхідно інтегрувати в дисципліну «Ділова іноземна мова» курс «Риторика та мистецтво презентації», щоб мати час і можливість навчити студентів не тільки вербальним, але й спеціальним невербальним умінням робити презентацію, оскільки досягти впливу на аудиторію та переконувати її можна тільки за умови гармонійного поєднання важливої для аудиторії та добре структурованої інформації з візуальними та невербальними складниками публічного мовлення.

Література

1. Евтихов О. В. Практика психологического тренинга/ О. В. Евтихов. — СПб.: Речь, 2004. — 256 с.
2. Латышев Р.А. Обучение иноязычным эмотивным монологическим высказываниям на основе профессионально-ориентированных текстов будущих специалистов в области информационных технологий (на материале английского языка). (<http://inf.yzpu.org/documents-open/dis/531/>)
3. Морозов В.П. Эмоциональный слух человека / В.Морозов // Эволюция, биохимия и физиология. — № 6. — 1985. — С. 568–577.
4. Сагач Г.М. Загальна риторика / Г.Сагач, О.Юніна. — К., 1992. — 142с.
5. Beall, Anne E. Body Language Speaks. *Communication World*, March/April 2004. — P. 18–20.
6. Ekman, Paul. *Emotions Revealed: Recognizing Face and Feelings to Improve Communication and Emotional Life* Macmillan, 2007.
7. Segall, Jeanne and Jaelline Jaffe. ed. Pat Davies. Nonverbal communication: The Hidden Language of Emotional Intelligence. Helpguide.org 2007. Available at http://www.helpguide.org/mental/eq6_nonverbal_communication.htm#authors.

УДК 004.77:37.091.3:81'276.6

Драб Н. Л.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов факультету
міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,

Костюк Т. О.,
старший викладач
кафедри іноземних мов факультету
міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІЛОВОГО ІНОЗЕМНОГО МОВЛЕННЯ

***Анотація.** У статті розглянуті основні характеристики та використання інформаційно-комунікативних технологій, їх роль у формуванні ділового іноземного мовлення. Спираючись на аналіз наукової літератури та власні спостереження, окреслено головні переваги використання інформаційних технологій у професійній підготовці студентів.*

***Ключові слова:** навчальний процес, методологія, інформаційна технологія, мультимедіа, комп'ютерні технології.*

***Аннотация.** В статье рассматриваются основные характеристики и использование информационно-коммуникативных технологий, их роль для формирования деловой иностранной речи. Опираясь на анализ научной литературы и собственные наблюдения, было очерчено основные преимущества использования информационных технологий в процессе профессиональной подготовки студентов.*

***Ключевые слова:** учебный процесс, информационные технологии, методология, компьютерные технологии.*

***Abstract.** The article highlights the main characteristics of information and communication technologies and their application. It also deals with their influence on the students' business English skills. The main advantages of using these technologies while studying have been described based on the analysis of scientific literature.*

***Key words:** academic process, information and communication technologies.*

У сьогоденнішніх умовах необхідність вільного володіння англійською мовою є однією з головних умов професіоналізму справи, що пов'язана зі сферою бізнесу, техніки чи науки. Соціально-економічні зміни, бурхливий розвиток комп'ютерних технологій, реформування системи освіти мають позитивний вплив на ефективний розвиток студента в освітньому процесі, хоча результативність процесу може бути досягнута лише з принципово новими методами навчання, які базуються на використанні інформаційних технологій. Головною метою навчання англійської мови для студентів вищих навчальних закладів є опанування ділового мовлення, що передбачає уміння висловлювати власні думки, вико-

ристовуючи як спеціальну, так і професійну лексику, а також розуміти співрозмовника. Активний і ефективний розвиток комунікативних навичок матиме місце лише за умов практичного використання мови як засобу міжкультурного пізнання та взаємодії. Такий результат може забезпечити вдосконалення системи освіти шляхом інтеграції інформаційних технологій у навчальний процесі.

Проблема дослідження ефективності застосування інформаційних технологій під час навчання ділової іноземної мови перебуває в полі зору як зарубіжних, так і українських учених. Л. Білоусов, Б. Гершунський, П. Гальперін, Ю. Машбиць, С. Раков, Н. Тализін, Н. Морзе, Ю. Рамський, О. Співаковський описали педагогічні, а також методичні аспекти впровадження новітніх технологій у навчанні. На жаль, розв'язання проблем упровадження технологій у навчальний процесі ще потребує подальшого аналізу. Пізніше ця проблема була висвітлена в роботах таких учених: Є. Г. Азімова, С. Ш. Канатової, М. В. Кларіна, О. П. Крюкової, Л. І. Морської, Е. Л. Носенко, П. І. Сердюкова та ін. Кожний з науковців пропонує свій авторський підхід для розв'язання цього завдання, але їх об'єднує спільна думка, сутність якої в тому, що вирішальною ланкою навчального процесу є якісна підготовка викладачів ВНЗ. Ідеї корекції цілей і оновлення змісту професійної підготовки майбутніх учителів у педагогічних ВНЗ, представлені у роботах О. Дубасенюк, Н. Ничкало, Г. Ігнатенко, Л. Пуховської, Н. Бориско та інших. Згідно із вищенаведеними працями, залучення до навчання у ВНЗ сучасних ІТ є ефективним засобом формування професійної компетентності викладача, спроможного підготувати інтелектуальних компетентних студентів, здатних аналізувати та оброблювати інформацію та застосувати отримані знання. Проте, враховуючи особливості інтерактивного навчання граматики англійської мови, вважаємо за необхідне конкретизувати й обґрунтувати принципи формування англомовної граматичної компетентності майбутніх спеціалістів з використанням новітніх технологій.

Метою статті є вивчення впливу використання новітніх інформаційних технологій під час викладання ділового англійського мовлення у студентів-економістів.

Інформаційними технологіями в навчанні є методологія навчально-виховного процесу з використанням новітніх електронних засобів[11]. Така технологія викладання спрямована на досягнення цілей інформатизації навчання, що базується на застосуванні комплексу функціонально пов'язаних педагогічних,

методологічних, інформаційних, ергономічних засобів і методик, створених на базі технічного програмного забезпечення ЕОМ.

Ефективним методом вивчення ділового мовлення є мультимедійний підхід. MultiMedia-технології — це технології інтегрованого представлення всіх видів інформації (зорової, текстової, графічної, відео, звукової) на електронних носіях у цифровому форматі у вигляді електронного документа й відтворення його на комп'ютері або на екрані за допомогою мультимедійного проєктора та відповідних приладів. Отже, мультимедійні технології — це технології конвертування всіх видів інформації у цифровий формат, інтеграції інформації в один документ і відтворення його на комп'ютері [13].

Залежність засвоєння матеріалу та здатності відтворення знань через певний проміжок часу була доведена задовго до початку використання цих технологій у навчанні, саме тому їх застосування є обґрунтованим. Якщо матеріал було подано у звуковому вигляді, то людина запам'ятовувала близько 1/4 інформації. Якщо інформація була подана візуально — близько 1/3. При комбінуванні впливу зорового і слухового запам'ятовування підвищувалося до 1/2 [5]. При визначенні використання мультимедіа під час навчання ми звертаємося до функцій таких технологій: графіка, текст, відео, фотографія, анімація, звукові ефекти, високоякісний звуковий супровід. Корисність цього методу також включає в себе можливість додавання до заняття практичної основи, що покращує засвоєння теоретичної частини матеріалу. Варто зазначити, що для якісного засвоєння матеріалу після використання мультимедійних засобів важливим є проведення дискусії із приводу наданого матеріалу з можливим повторним аналізом поданої теми у форматі мультимедіа.

Розвиток інформаційної компетенції дозволяє студентам і викладачам знаходити необхідні матеріали для вдосконалення іноземного мовлення, але й на базі знань та навичок, якими вони володіють, створювати інформаційні ресурси самостійно та використовувати їх у подальшому навчанні. Беззаперечною перевагою створення медіа-освітнього середовища є здійснення комунікації для студентів у більш широкому діапазоні. Треба наголосити на тому, що жоден підручник не містить такого різноманіття інформації, як Інтернет. Більш того, впровадження інформаційних технологій у навчання не виключає можливості комбінування з традиційними методами навчання, але перевага над останнім суттєва. Так, на противагу класичним дошкам та громіздкому застарілому обладнанню для представлення презент-

тацій та проєктів, під час навчання викладачі можуть використовувати інтерактивну дошку SMART Board. Це сенсорний екран, що працює як частина системи, у яку ще включені комп'ютер та проєктор. Технологія роботи дошки базується на принципі резистивної матриці, яка є найпоширенішою у світі та найбезпечнішою для здоров'я [11]. Особливістю цієї технології є зручність використання, можливість оптимізації та організації навчальних матеріалів під час вивчення ділової іноземної мови. На сьогодні існують інтерактивні дошки, які не потребують підключення до комп'ютера, що нівелює необхідність розміщення комп'ютерів у кожній аудиторії університету. Відповідне програмне забезпечення, наприклад SMART Notebook, перетворює звичайне заняття на динамічне та більш ефективне. Однією з основних функцій інтерактивної дошки є те, що вона спрощує аналіз представлених студентами презентацій за рахунок оптимізації всіх робіт через гіперпосилання.

Базою інформаційних технологій на сьогодні в навчальному процесі є використання інтернет-ресурсів. Але викладачі повинні грамотно спланувати роботу студентів із цим видом інформаційного ресурсу, бо доступ до інформації ще не дає якісного результату для навчання. Звідси постає гостра проблема щодо розроблення нових методичних вказівок у навчанні ділової іноземної мови на основі як окремо інтернет-ресурсів, так й інформаційних технологій у цілому.

Основні технології, що існують сьогодні в кіберпросторі, можна поділити на дві групи:

1) засоби синхронної комунікації (synchronous communication tools);

2) засоби асинхронної комунікації (asynchronous communication tools). Такі технології можна активно використовувати в навчанні іноземної мови, переводячи їх у розряд засобів навчання і виховання [2].

Засоби синхронної комунікації — це інтернет-засоби, які дозволяють спілкуватися в режимі реального часу (чат, відеочат і аудіочат) [3]. Цей вид інформаційних технологій має ряд переваг. По-перше, навчальний процес може включати дискусії з іноземними студентами, представниками інших навчальних закладів, аналіз діалогу з погляду лексики, пунктуації, стилістики, граматики, що з часом дозволяє студентам вийти на якісно новий рівень володіння англійської мови, полегшує її розуміння. Унаслідок інтеграції вищевказаних засобів викладач вирішує низку дидактичних завдань на занятті:

- формування та вдосконалення набутих умінь діалогічного мовлення;
- орієнтація студентів у соціокультурній площині мови, що вивчається. До цих реалій належать мовний етикет, особливості культури, характеристика мовної поведінки, а також традиції країни;
- розширення наявного запасу слів, доповнення активного запасу, створення динамічності пасивного словникового запасу;
- формування мотивації як до вивчення мови, так і до подальшої іншомовної діяльності. Засоби асинхронної комунікації — це інтернет-засоби, що дозволяють обмінюватися інформацією із затримкою в часі (форуми, електронна й аудіопошта, сайти, блоги) [4].

Виокремлюємо такі переваги цього виду інформаційних технологій:

- забезпечення численності ресурсів для створення студентських робіт, крім того, існує необмежена кількість потенційних слухачів чи користувачів створеної роботи. Це підвищує зацікавленість та мотивацію студента;
- ознайомлення студентів з наявними можливостями мережі, яка пропонує в доступі низку цікавої та корисної інформації, що стосується тем, які вивчаються. Саме за допомогою цих джерел студент вирішує завдання, поставлені викладачем.

Треба приділити увагу й такому методу контролю за успішністю студентів, як комп'ютерне тестування. До основних переваг цього методу зараховуємо: об'єктивність оцінювання виконаної роботи; доступність редагування відповідей у системі; можливість отримання швидкого результату із поясненням кожної помилки; інтерактивне оцінювання, яке зменшує витрати часу на проведення тестування; можливість самоперевірки студентом.

Хоча використання цього методу і не виключає взаємодію викладача зі студентами, проте він збільшує частку самостійної роботи, таким чином дозволяючи використати час практичних занять на інші аспекти вивчення мовлення. Реалізація принципу особистісно орієнтованого навчання також відбувається шляхом використання методу індивідуалізації навчального процесу. Індивідуалізація навчання здійснюється за допомогою поєднання комп'ютерних технологій та інформаційних. Завдяки цій методиці викладач обирає певний рівень для потреб кожного студента. Тому така гнучкість та адаптивність програми дозволяє враховувати не тільки вікові особливості та рівень підготовленості студентів, а також індивідуальні психологічні характеристики кож-

ного студента. У дидактичних матеріалах такого типу має міститися моделювання ситуацій спілкування, організація ігрових завдань, оцінка та контроль.

Інтерактивна властивість інформаційних технологій дозволяє максимізувати дидактичні принципи активності та усвідомлення матеріалу студентами, що свідчить про досягнення цілі викладача у формуванні навичок англійської мови в студентів.

Зазначені вище інформаційні технології дозволяють виділити основні функції у навчанні студентів вищих навчальних закладі, такі як: пояснювальна, інформаційна, евристична, мотиваційна та розвивальна.

Доведена беззаперечна ефективність використання інформаційних технологій у навчанні, хоча власне методологія використання досі є невизначеною. У вирішенні цього питання треба виділити декілька етапів, що сприятимуть якісно новому результату у формуванні навичок англійського мовлення, звернувшись до трьох етапів досягнення максимальної ефективності під час використання мультимедіа.

Перший етап — ознайомлення з нововведенням у викладанні. Перед викладачем постають такі завдання:

- 1) занурення у сферу професійного спілкування англійською мовою шляхом використання різних ділових та розвивальних ігор, що стимулюють особистісно-мотиваційні сфери студентів;

- 2) ознайомлення студентів з мультимедійними програмами, які будуть основою у вивченні ділового мовлення.

Так викладач готує майбутніх спеціалістів до ділового мовлення. Усі ці аспекти, а саме: введення, ознайомлення, оброблення та інтерпретація інформації, слугують міцним фундаментом у реалізації цієї методики викладання.

Другий етап — «комунікативний» — базується на таких завданнях:

- 1) моделювання ситуацій, які включають лексику типового спілкування майбутньої сфери спеціалізації студента;

- 2) ведення повсякденного спілкування після засвоєння матеріалу професійної лексики та створення різноманітних ситуацій, що базуються на використанні повсякденної лексики.

Особливістю цього етапу є те, що він розвиває творчість та ініціативність у студентів, а також підтримує високий рівень активності під час реалізації професійно орієнтовного спілкування. Цей крок є центральною ланкою у навчанні ділового мовлення.

Третій етап є практичним, тому основна його функція — це вдосконалення досягнутого рівня знань, якісна оцінка студентів

та контроль у навчанні. Заключний етап містить у собі такий ряд завдань:

- 1) підбиття підсумків та здійснення перевірки в усній формі;
- 2) оцінювання досягнутого рівня професійно орієнтовного спілкування, а також володіння практичними навиками ділового спілкування.

Отже, цей етап є важливим заключним етапом у формуванні знань студентами ділового англійського мовлення. Його значущість полягає у визначенні результативності навчання в наступних циклах навчання. Від правильної організації та реалізації третього етапу залежить ефективність комплексу занять.

Висновки: у результаті дослідження доведено безумовну ефективність використання інформаційних технологій під час вивчення іноземної мови. Цей допоміжний засіб вирішує низку проблемних питань та виводить студентів на якісно новий рівень володіння англійською мовою. Він підвищує мотивацію студентів, збільшує частку самостійної роботи під час засвоєння матеріалу. Виявлена необхідність застосування трьохетапного підходу у використанні сучасних інформаційних технологій. Важливим залишається і контроль викладача, незважаючи на можливість проведення онлайн-оцінювання.

Література

1. Гальскова Н.Д. Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика: [учеб.пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений] / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. — М.: Издательский центр «Академия», 2004. — 336 с.
2. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ за ред. О.І.Пушкаря. — К: Видавничий центр «Академія», 2002.
3. Євдокимов В.І., Пономарьова Г.Ф., Луценко В.В., Агапова Т.П. та ін. Ефективність навчання студентів: навчальний посібник / за ред. В.І. Євдокимова. — Харків: ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, 2004. — 222 с.
4. Кущенко О. С. Формування культури Інтернет-комунікації майбутніх учителів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / О. С. Кущенко. — Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2008. — 23 с.
5. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов в середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєва. — К.: Ленвіт, 2002. — 328 с.
6. Пахомова Т. Г., Савицька Г. І. Методичні рекомендації щодо використання ІКТ під час викладання іноземних мов [Електронний ре-

сурс]. — Режим доступу до статті: <http://www.umniki.com.ua/?q=node/202>

7. Полат Є. С. Метод проектов на уроках иностранного языка [Електронний ресурс] / Е. С. Полат. — Режим доступу: <http://www.ioso.ru/distant/library/publication/iaproj.html>

8. Полат Е. С. Интернет на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // ИЯШ. — 2000. — № 2, 3.

9. Стрикун О. С. Навчання іноземній мові шляхом використання мультимедійних технологій [Електронний ресурс] / О. С. Стрикун. — Режим доступу : http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pedagogica/21872.doc.html

10. Яценко Ю. С. Интеграция информационно-коммуникационных технологий в процесс обучения иностранным языкам [Електронний ресурс] / Ю.С.Яценко // Преподаватель высшей школы в XXI веке. Международная научно-практическая Интернет-конференция. — 30 марта 2007 г. — Режим доступу : <http://www.t21.rgups.ru/doc/5/21.doc>

11. Brian Hoyt. A Project Management Approach to On-line Communication. — NY: New York Press, 2003. — 33 p.

12. Karen S. Ivers., Ann E. Barron. Multimedia projects in education: designing, producing and assessing. Libraries Unlimited. 2002. — 247 p.

УДК 37.016.3-057.87:811.112.2:004.7

Ковтун В.С.,

старший викладач кафедри німецької мови

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКТУАЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ІНТЕРАКТИВНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ АУДИТОРНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Анотація. В статті розглядається комплекс питань, розв'язання яких, на думку автора, уможливує актуалізацію навчального матеріалу інтерактивних комп'ютерних навчальних програм. Акцентами статті є: дотримання норм авторського права, суб'єкти, об'єкти, інструменти та мотиви актуалізації в залежності від її об'єктів. Свій виклад автор обґрунтовує практикою актуалізації під час роботи зі своїми інтерактивними комп'ютерними навча-